DOI https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.10(1).2026.14
UDC 378.091.3:373.011.3-051]:51:37.014.3-027.31(477)

TRAINING COURSE «INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF TEACHING EDUCATIONAL BRANCHES OF PRIMARY SCHOOL» IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF MASTERS

Valentyna Chaychenko
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Primary Education and Innovative Pedagogy, Dragomanov Ukrainian State University, 9, Pyrohova St., Kyiv, Ukraine
https://orcid.org/0000-0002-1046-5018
e-mail: chaychenko@ukr.net

Nadiya Lyashova
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department Pedagogy and Psychology PI HEI «International Humanitarian-Pedagogical Institute «Beit-Hana» 5D, Uspenskaya Square, Dnipro, Ukraine
https://orcid.org/0000-0002-8087-6621
e-mail: nadinika2017@gmail.com

Abstract. *The article reveals the experience of implementing the training course «Innovative Technologies of Teaching Educational Branches in Primary School» in the educational process of training applicants for the second (master's) level of higher education of the educational and professional program «Primary Education» of the Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University.*

Today, not only the issue of implementing innovations in educational institutions is relevant, but also the introduction of changes in educational programs and curricula for training future teachers and the formation of their professional competence for technological activity in modern conditions. That is why this publication summarizes the experience of professional training of future teachers for the implementation of pedagogical technologies during teaching educational branches of primary education.

Analysis of the content of professional training of future primary education teachers made it possible to identify interdisciplinary connections in the preparation of masters for the implementation of pedagogical technologies, which provides a basis for further deepening of knowledge, skills and abilities in the psychological and pedagogical discipline and pre-graduate practice.

The article describes the goal, objectives and program results of studying the educational course «Innovative technologies of teaching educational branches in primary school». The features of the content of the course are revealed, which covers such important issues as: innovative trends in the development of modern primary education, conceptual provisions of the technological approach in education, the technological aspect of the modern lesson, technological approaches to teaching educational branches in primary school and didactic foundations of the formation of media literacy of younger schoolchildren.

Particular attention is paid to the issues of organizing distance and blended learning formats for primary school educational branches in conditions of martial law and pandemic.

Keywords: *professional training of future teachers, educational and professional program, pedagogical technologies, primary education.*

© Chaychenko V., 2026
© Lyashova N., 2026

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

DOI https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.10(1).2026.14
УДК 378.091.3:373.011.3-051]:51:37.014.3-027.31(477)

НАВЧАЛЬНИЙ КУРС «ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ» У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ

Чайченко В. Ф.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри початкової освіти
та інноваційної педагогіки,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова,
вул. Пирогова, 9, Київ, Україна
https://orcid.org/0000-0002-1046-5018
e-mail: chaychenko@ukr.net

Ляшова Н. М.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та психології,
ПУ ЗВО «Міжнародний гуманітарно-
педагогічний інститут «Бейт-Хана»,
пл. Успенська, 5Д, Дніпро, Україна
https://orcid.org/0000-0002-8087-6621
e-mail: nadinika2017@gmail.com

***Анотація**. У статті розкрито досвід упровадження навчального курсу «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі» в освітній процес підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Початкова освіта» Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.*

Нині актуальним є не лише впровадження інновацій у закладах освіти, а й оновлення освітніх програм і навчальних планів підготовки майбутніх педагогів, а також формування їхньої професійної компетентності щодо здійснення технологічної діяльності в сучасних умовах. Саме тому в даній публікації узагальнено досвід фахової підготовки майбутніх учителів до впровадження педагогічних технологій під час навчання освітніх галузей початкової освіти.

Аналіз змісту професійної підготовки майбутніх учителів початкової освіти дав змогу виділити міждисциплінарні зв'язки в підготовці магістрів до впровадження педагогічних технологій, що забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок із психолого-педагогічної дисципліни та переддипломної практики.

У статті охарактеризовано мету, завдання та програмні результати вивчення навчального курсу «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі». Розкрито особливості змістового наповнення курсу, що охоплює такі важливі питання: інноваційні тенденції розвитку сучасної початкової освіти, концептуальні положення технологічного підходу в освіті, технологічний аспект сучасного уроку, технологічні підходи до навчання освітніх галузей в початковій школі та дидактичні основи формування медіаграмотності молодших школярів.

Особливу увагу приділено питанням організації дистанційного та змішаного форматів навчання освітніх галузей початкової школи в умовах воєнного стану та пандемії.

***Ключові слова:** фахова підготовка майбутніх учителів, освітньо-професійна програма, інноваційні педагогічні технології, початкова освіта.*

© Чайченко В. Ф., 2026
© Ляшова Н. М., 2026

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

Вступ та сучасний стан досліджуваної проблеми. Реформування початкової освіти в Україні, що здійснюється відповідно до положень Концепції «Нова українська школа» та Державного стандарту початкової освіти (оновленого), а також з урахуванням сучасних суспільних запитів і вимог, стимулювало активізацію наукових досліджень і практичної діяльності педагогів у пошуку результативних форм організації освітнього процесу в початковій школі. Зазначені зміни орієнтовані на впровадження компетентнісного підходу як провідного засобу формування ключових життєвих компетентностей учнів початкових класів, а також на застосування інноваційних освітніх технологій для досягнення визначених освітніх результатів [1].

У науковій літературі та педагогічних періодичних виданнях опубліковано низку праць, у яких автори (Н. Бібік, М. Вашуленко, І. Гавриш, Д. Косенко, О. Мезенцева, Т. Пушкарьова, О. Савченко, Л. Тимченко, А. Цимбалару, С. Якименко та ін.) висвітлюють різноманітні аспекти вдосконалення функціонування Нової української школи. У цих публікаціях подано методичні рекомендації щодо застосування технологічного інструментарію для практичного впровадження типових освітніх програм (керівники авторських колективів: О. Савченко, Р. Шиян), а також альтернативних освітніх програм, розроблених творчими групами вчителів, методистів і педагогів-практиків. Серед них – освітня програма початкової освіти на засадах вальдорфської педагогіки (автори: Д. Косенко, О. Мезенцева), програма «Світ чекає крилатих» (науковий керівник – А. Цимбалару), програма, створена на основі педагогічної технології «Росток» (науковий керівник – Т. Пушкарьова), освітня програма «Інтелект України» (науковий керівник – І. Гавриш), а також програма за системою розвивального навчання Д. Ельконіна і В. Давидова (автори: І. Старагіна, Г. Захарова та ін.).

Аналіз сучасних освітніх реалій показав, що значна частина вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти активно долучилася до ґрунтовної підготовки та професійної перепідготовки з питань упровадження педагогічних технологій у навчанні молодших школярів. Це, своєю чергою, зумовило потребу в оновленні освітніх програм і навчальних планів підготовки майбутніх учителів початкової школи у закладах вищої освіти.

Аналіз сучасного рівня професійної підготовки вчителя в Україні свідчить про потребу ґрунтовного оновлення та осучаснення його змістового наповнення. У «Концепції педагогічної освіти» акцентується увага на необхідності посилення технологічної складової підготовки майбутніх учителів початкових класів, урахування широкого спектра освітніх технологій, що сформувалися в сучасній початковій школі, а також використання напрацьованих підходів до гуманізації педагогічної взаємодії вчителя з учнем і колективом загалом [3].

Одним із ключових завдань є формування такого освітньо-розвивального середовища, яке сприятиме підготовці майбутнього вчителя до професійної діяльності на основі володіння сучасними педагогічними технологіями. Важливим також є усвідомлення вчителем початкової школи власної індивідуальності, що стає підґрунтям для формування особистісної педагогічної концепції та розроблення індивідуальної педагогічної технології.

З огляду на вищезазначене, ми вважаємо, що одне з провідних місць у підготовці майбутніх фахівців початкової освіти належить курсу «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі».

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягала в узагальненні досвіду підготовки майбутніх учителів до впровадження інноваційних педагогічних технологій навчання освітніх галузей у початковій школі.

Для досягнення означеної мети виокремлено декілька основних **завдань:**

1. Аналіз міждисциплінарних зв'язків у підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Початкова освіта» до впровадження інноваційних педагогічних технологій.

2. Узагальнення досвіду впровадження курсу «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі» в освітньому процесі закладів вищої освіти.

3. Уточнення інформаційно-змістового наповнення курсу «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі» за принципами кредитно-модульної системи навчання.

Методи дослідження. Вирішення окреслених завдань зумовило використання комплексу теоретичних і емпіричних методів дослідження. Зокрема, було застосовано теоретичні методи, серед яких аналіз і синтез психолого-педагогічних джерел з питань педагогічних технологій, а також порівняння й узагальнення передового педагогічного досвіду підготовки майбутніх учителів початкової школи. До емпіричних методів належали опитування здобувачів вищої освіти магістерського рівня та спостереження за їхньою діяльністю під час лекційних і практичних занять у процесі вивчення навчального курсу «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі», а також під час проходження виробничої практики в початковій школі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз змісту професійної підготовки майбутніх учителів початкової освіти дав змогу виділити міждисциплінарні зв'язки у підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Початкова освіта» до впровадження інноваційних педагогічних технологій. Програма курсу «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі» враховує попередню підготовку студентів з таких навчальних курсів: «Філософія освіти», «Психолого-педагогічні технології», «Освітня політика та лідерство», «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном», «Педагогічні технології початкової освіти» – та забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь і навичок із психолого-педагогічної дисципліни «Технології інклюзивного навчання у початковій школі», «Педагогіка партнерства та супервізії», «Технології управління освітнім процесом у початковій школі» [4].

Отже, предметом вивчення навчального курсу є технологічний інструментарій навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі узагальнення та систематизації педагогічних технологій.

Мета викладання курсу: «Формування готовності майбутнього вчителя до впровадження сучасних інноваційних технологій під час навчання освітніх галузей початкової школи, таких як: мовно-літературна, математична, природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, мистецька, фізкультурна» [5].

Завданнями вивчення курсу передбачено такі процеси:

– «систематизація та узагальнення теоретичних знань студентів магістратури про технологічний підхід в освіті, фундаментальні спільності та істотні ознаки технологій навчання освітніх галузей у новій українській школі (НУШ);

– формування практичних умінь здобувачів вищої освіти обирати педагогічно доцільні інноваційні технології навчання відповідно до індивідуальних можливостей молодших школярів та особливостей змісту освітніх галузей НУШ;

– формування позитивного ставлення і прагнення майбутнього вчителя початкової школи до свідомого та творчого оволодіння інноваційними технологіями навчання;

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

– орієнтування студентів магістратури до педагогічної творчості, самостійності, дослідницько-пошукової діяльності» [5].

Орієнтиром для змісту фахової підготовки у цьому напрямі слугує Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі згань А Освіта, спеціальності А3 Початкова освіта та передбачені в ньому такі фахові компетентності:

«ФК 3. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в організації освітнього та наукового процесів у сфері початкової освіти.

ФК 4. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової освіти, у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

ФК 7. Здатність інтегрувати знання і розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та / або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової освіти.

ФК 9. Здатність обирати оптимальні педагогічні технології з української та зарубіжної практики для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням принципів партнерства та рівності, дитиноцентризму та розвивального навчання, відкритості та безпеки» [6].

Для реалізації поставлених завдань проаналізуємо змістове наповнення навчального курсу «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі». Зміст курсу побудовано за принципами кредитно-модульної системи навчання, що сприяє систематичній та динамічній роботі студентів магістратури над засвоєнням фахової дисципліни.

Зміст першого модуля передбачає узагальнення концептуальних положень технологічного підходу в початковій освіті. При розкритті сутності поняття *«педагогічна технологія»* ми розглядаємо три точки зору науковців. В одному випадку педагогічна технологія визначається як комплекс сучасних технічних засобів навчання. В іншому – *педагогічна технологія* – це процес комунікації. Також автори розуміють *педагогічну технологію* як засоби і процес навчання.

У загальнопедагогічному розумінні педагогічна технологія постає як цілісний освітній процес, що охоплює мету, зміст, методи й засоби навчання. Ефективність педагогічного впливу значною мірою визначається вмінням його грамотно організувати та обрати найбільш доцільний варіант реалізації. Водночас формування такого вміння потребує цілеспрямованого навчання майбутнього педагога.

Вивчення навчального курсу розпочинається з узагальненої теми про інноваційні тенденції розвитку сучасної початкової освіти. Зокрема, здобувачі знайомляться із сучасними навчальними технологіями в початковій школі: «…технології формування загальнонавчальних умінь і навичок молодших школярів, технології організації навчального співробітництва, технології диференційованого навчання, технології організації самостійної навчальної діяльності, ігрові навчальні технології та технології організації навчальної проєктної діяльності» [5].

За наявності на сьогодні понад трьохсот визначень поняття «*педагогічні технології*» важливо зі студентами розмежувати *технологію і метод*, тому що в практичній діяльності закладів освіти під педагогічною технологією розуміють будь-яку інновацію. Під час добору або розроблення технологічного підходу до організації освітнього процесу студентам магістратури важливо усвідомлювати, що педагогічна технологія являє собою певний алгоритм спільної діяльності вчителя й учнів. Ця діяльність систематично підлягає діагностуванню та спрямована на досягнення результату, який відповідає поставленій меті. Під систематичним діагностуванням розуміють здійснення педагогічних вимірювань на всіх етапах реалізації освітніх

технологій, зокрема проведення початкової, поточної (корекційної) та підсумкової педагогічної діагностики.

Отже, педагогічну технологію можна розглядати як спосіб найбільш ефективного досягнення освітньої мети педагогами й учнями, що визначається на основі результатів педагогічних вимірювань і реалізується за допомогою відповідних методів. Водночас один і той самий метод може використовуватися в межах різних технологій. Таким чином, педагогічна технологія постає як цілісна система, складовою якої виступає метод.

У закладах освіти вчителі нерідко вживають термін «технологія» як синонім до поняття «методика». Водночас методика розглядається як сукупність дій, спрямованих на отримання локального результату, без обов'язкового чіткого діагностування рівня досягнення мети. Натомість особливість педагогічної технології полягає в тому, що вона передбачає проєктування й реалізацію такого освітнього процесу, який має забезпечити гарантоване досягнення визначених цілей.

Під час занять зі студентами магістратури на конкретних прикладах з'ясовується, що розмежування понять «технологія», «методика» і «метод» є дискусійним і досі не має однозначного трактування. Це часто спричиняє труднощі для вчителів у їх правильному використанні та поєднанні в освітньому процесі початкової школи.

Обов'язковою складовою роботи зі студентами є опрацювання технологічного аспекту сучасного уроку в початковій школі. Зокрема, увага приділяється оновленню уроку в умовах реформування освіти на сучасному етапі, здійсненню діагностичного аналізу чинників, що впливають на його ефективність, а також застосуванню технологічного підходу до підготовки занять. Крім того, проводиться моделювання фрагментів уроків, ранкових зустрічей і розробка конспектів із використанням сучасних інноваційних освітніх технологій.

Важливою у навчальному курсі є тема про технологічну готовність майбутнього вчителя початкової школи, що передбачає ознайомлення з етапами технологічного підходу вчителя у процесі підготовки до сучасного уроку за технологічними вимогами. Етапи технологічного підходу ми визначили наступні:

– «Постановка цілей і їхнє максимальне уточнення.
– Формулювання навчальних цілей з орієнтацією на досягнення результатів.
– Підготовка навчальних матеріалів, організація всього ходу навчання відповідно до навчальних цілей.
– Оцінка поточних результатів, корекція навчання, спрямована на досягнення поставлених цілей.
– Заключна оцінка результатів» [5].

Протягом практичних занять студенти з'ясовують, що вибір педагогічної технології залежить від освітньої стратегії, якої дотримується вчитель. Сьогодні в педагогічні науці і практиці є дві цілком різні стратегії, у рамках яких існують такі системи освіти:

– *стратегія формування* – педагогічне втручання ззовні у внутрішній світ дитини, нав'язування дитині вироблених суспільством способів діяльності, оцінок;
– *стратегія розвитку* – розвиток особистісного потенціалу учня, його самоактуалізація.

Таким чином, вибір освітньої технології – це завжди вибір стратегії, пріоритетів, системи взаємодії, тактик навчання та стилю роботи вчителя з учнем.

Зміст другого модуля передбачає засвоєння студентами інноваційних підходів до навчання освітніх галузей в початковій школі за визначеними класифікаційними групами педагогічних технологій (таблиця 1).

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

Таблиця 1

Класифікаційні групи педагогічних технологій

№ п/п	Класифікаційна група	Перелік технологій
1	Системні зарубіжні педагогічні технології	Технологія М. Монтессорі «Будинок вільної дитини». Технологія П. Петерсена «Йена-план-школа». Технологія Р. Штейнера «Вальдорфська школа». Технологія С. Френе «Школа успіху і радості».
2	Системні вітчизняні педагогічні технології	Система розвивального навчання Д. Ельконіна-В. Давидова. Система розвивального навчання Л. Занкова. Гуманістично-особистісна педагогіка Ш. Амонашвілі.
3	Педагогічні технології рекомендовані МОН України	Освітня програма «Світ чекає крилатих» (науковий керівник – А. Цимбалару). Освітня програма за педагогічною технологією «Росток» (науковий керівник – Т. Пушкарьова). Освітня програма «Інтелект України» (науковий керівник – І. Гавриш).
4	Модульні та локальні педагогічні технології	Технологія інтерактивного навчання. Технологія диференційованого навчання. Технологія проблемного навчання. Технологія проєктного навчання. Ігрові технології навчання.
5	Технології Нової української школи	Педагогіка партнерства. Технологія інтегрованого навчання. Технологія формування критичного мислення. Парно-групові технології. Технології особистісно зорієнтованого навчання.

В освітньому процесі початкової школи застосовується значна кількість різноманітних педагогічних технологій. Для полегшення професійної діяльності майбутнього вчителя, який має обирати найбільш доцільні технології для організації навчання, важливо враховувати, що спеціально обґрунтованої класифікації технологій початкової освіти поки що не існує. Саме тому доцільно звертатися до аналізу загальноприйнятих класифікацій педагогічних технологій.

У контексті Нової української школи важливою класифікаційною ознакою є орієнтація технологій на формування міжпредметних, загальнопредметних і ключових компетентностей, необхідних для повсякденного життя, а також розвиток наскрізних умінь. У межах такого підходу виокремлюють групи технологій, що забезпечують розвиток комунікативних умінь державною та іноземними мовами, формування математичної компетентності й базових знань у сфері природничих наук, розвиток інформаційно-комунікаційної грамотності, здатності до навчання впродовж життя, підприємливості та фінансової обізнаності тощо.

Наукові дослідження та практика діяльності закладів загальної середньої освіти свідчать, що під час добору й реалізації освітніх технологій учитель початкових класів має враховувати вікові особливості молодших школярів. Важливим аспектом також є запобігання або подолання можливих загроз у розвитку дитини, зокрема дидактогеній – негативних психічних станів учнів, що можуть виникати внаслідок неправильної організації освітнього процесу, а також агресивних проявів поведінки. У зв'язку з цим зростає роль медіаосвітніх і здоров'язбережувальних технологій, серед яких особливе місце посідають арттерапевтичні підходи.

Разом із тим ключовим чинником вибору педагогічних технологій у початковій школі залишається їхня спрямованість на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь, визначених Державним стандартом початкової освіти: володіння державною мовою, спілкування іноземними мовами, математична грамотність, компетентності в галузі природничих наук і технологій, інформаційно-цифрова компетентність, уміння навчатися протягом життя, ініціативність і підприємливість, соціальна та громадянська компетентності, а також здатність до культурного самовираження.

Вивчення теми «Галузеві технології навчання в початковій школі» передбачає питання про педагогічно доцільні технології навчання освітніх галузей початкової школи, а також розгляд умов упровадження галузевих технологій та використання технологічного інструментарію для навчання освітніх галузей у новій українській школі (таблиця 2).

Таблиця 2

Класифікаційні групи галузевих педагогічних технологій

№ п/п	Освітні галузі	Технології навчання
1	Мовно-літературна	Технології раннього та інтенсивного навчання. Нетрадиційні методики навчання читанню. Інтерактивна технологія навчання. Технологія розвитку критичного мислення.
2	Математична	Ментальна арифметика. Технологія розвивального навчання. («Математика» Е. Александрової, І. Аргинської). Комплексна програма розвитку дітей «Росток» («Математика» Л. Петерсон). Укрупнення дидактичних одиниць (УДО) П. Ерднієва. «Лексичні основи математики» (Н. Васильченко) Технологія навчання учнів початкових класів розв'язуванню сюжетних задач (С. Скворцова).
3	Природнича + Громадянська та Історична	Інтеграція: тематичний і діяльнісний підходи. Технологія розвитку критичного мислення. Технології проєктного навчання. Технології LEGO Медіаосвітні технології. Технології проблемного навчання. Технологія створення портфоліо. Технології проєктного навчання. Технології проєктування в системі «Intel».
4	Технологічна + Мистецька	Технології Lego-конструювання. Інтеграція: тематичний і діяльнісний підходи. Технології проєктного навчання. Кейс-технології. Художньо-педагогічні технології на уроках мистецтва. Арт-технології.
5	Соціальна і Здоров'язбере-жу-вальна + Фізкультурна	Здоров'язберігаючі технології. Оздоровчі технології. Технології навчання здоров'ю. Технології виховання культури здоров'я. Здоров'язберігаючі технології. Оздоровчі технології за змістовими лініями.

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

Із прийняттям у 2020 році Положення Міністерства освіти і науки України про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, окремої уваги сьогодні заслуговують питання дистанційного навчання, що входять до третього модуля навчальної дисципліни [3].

Під *дистанційним навчанням* розуміється: «… індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно комунікаційних технологій» [1].

Пошук альтернативних і безпечних форм здобуття освіти та шляхів їх удосконалення зумовив оновлення змісту третього модуля, зокрема його інформаційного наповнення щодо використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і засобів навчання. На нашу думку, упровадження дистанційного та змішаного навчання учнів початкової школи забезпечує гнучке реагування на складні соціальні виклики, пов'язані з карантинними обмеженнями та умовами воєнного стану (таблиця 3).

Таблиця 3.

Технології дистанційного та змішаного навчання у початковій школі

№ п/п	Тематика	Зміст
1	Різновиди та моделі дистанційного та змішаного навчання	– Спільне та відмінне у поняттях «дистанційне» та «змішане» навчання, «дистанційні технології», «дистанційна форма». – Синхронний та асинхронний режим. – Ротаційна модель, гнучка модель, модель самостійного змішування, поглиблена віртуальна модель. – Дистанційний документообіг у закладах освіти.
2	Онлайн платформи для організації дистанційного та змішаного навчання	– Що таке «онлайн платформа», її ціль та завдання; human школа; нові знання; єдина школа; moodle; google classroom. – Соціальні мережі як додаткова платформа.
3	Електронні освітні ресурси для дистанційного та змішаного навчання	– Тематичний контент Youtube. – Платформа Learning.ua. – Платформа Stepik. – Студія онлайн-освіти Educational Era. – Мультимедійні підручники КМ Медіа. – Розумники. – Цифрові лабораторії. – Гіпермаркет знань.
4	Інтерактивні вправи в умовах дистанційного та змішаного навчання. Практичний аспект	– Інструменти для онлайн співпраці. Classroomscreen. – Онлайн дошки Padlet/ Google Jamboard – Інструменти для створення онлайнових дидактичних ігор, вправ, кросвордів, тестів та опитувань: Learningapps, Onlinetestpad, Quizizz, тощо.
5	Алгоритми користування сервісами	– Розробка інструкції роботи Moodle, Google Classroom, ClassDojo, Classtime, LearningApps.org.

Отже, дистанційне навчання може бути результативним лише за наявності належного технічного забезпечення, сформованості відповідних компетентностей у вчителів і учнів, а також за умови активної участі батьків. Якість, інноваційність,

оперативність, доступність і зручність визначають перспективні напрями розвитку дистанційної освіти в Новій українській школі.

Державний стандарт початкової освіти визначає обов'язкові результати навчання, що охоплюють формування медіаграмотності майже в усіх освітніх галузях. З огляду на це, важливо, щоб розвиток основ медіаграмотності у молодших школярів відбувався в цікавій та інноваційній формі, тому в межах курсу особлива увага приділяється питанням її формування в початковій школі [1].

Теоретичний аспект цієї теми охоплює такі питання: сутність медіаосвіти та медіаграмотності; зміст понять «медіаосвіта», «медіапедагогіка», «медіакультура», «медіаграмотність», «аудіовізуальна грамотність»; роль медіаосвіти у розвитку критичного мислення; міжнародний досвід формування медіаграмотності на уроках у початковій школі; особливості розвитку медіаграмотності в молодших школярів; можливості інтеграції курсу медіаграмотності з іншими навчальними дисциплінами; значення аудіовізуальної грамотності; використання технологій Web 2.0 та сучасних медіаресурсів.

Практичний аспект передбачає вивчення медіаграмотності в контексті Державного стандарту початкової освіти (зокрема в інформатичній, громадянській та історичній освітніх галузях) і типових освітніх програм Нової української школи, а також розгляд особливостей проведення уроків із медіаграмотності та аналіз вправ, представлених у підручниках НУШ.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, інтерес як учених, так і практиків до педагогічної технології є актуальним. У контексті навчального курсу «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі» – це об'єктивний процес, новий етап в еволюції початкової освіти, на якому переглядаються інноваційні підходи до вивчення освітніх галузей початкової школи у закладах вищої освіти.

Вважаємо, що цілеспрямоване включення обов'язкового навчального курсу «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі» у зміст освітньо-професійної програми «Початкова освіта» та навчальний план підготовки здобувачів магістерського рівня вищої освіти спеціальності А3 Початкова освіта сприяє вирішенню важливих завдань фахової підготовки майбутніх учителів НУШ, зокрема підвищенню якості початкової освіти за допомогою інноваційних підходів до навчання й інтегрування в освітній процес педагогічних технологій.

Перспективними у даній темі вбачаємо питання особливостей засвоєння курсу в змішаному форматі навчання; діагностиці готовності студентів магістратури до впровадження інноваційних технологій у майбутній професійній діяльності та визначенні інноваційних технологій саморозвитку вчителя початкових класів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Державний стандарт початкової освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 1810 від 26.12.2025). 2025. [Електронний ресурс]. URL: http://www.mon.gov.ua

2. Концепція «Нова українська школа». 2018. [Електронний ресурс] URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf

3. Концепція розвитку педагогічної освіти (Наказ МОН України № 776 від 1.06.2018). 2018. [Електронний ресурс]. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

4. Освітньо-професійна програма «Початкова освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А3 «Початкова освіта» галузі знань А «Освіта» / Укл. : Матвієнко О. В., Коханко О. Г., Себало Л. І., Лозенко А. П., Губарєва Д. В. Київ : УДУ імені Михайла Драгоманова. 2025. 18 с. URL: https://surl.li/qknoms

5. Програма навчальної дисципліни «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі» другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програма «Початкова освіта» галузі знань А «Освіта» спеціальності А3 «Початкова освіта» (автор Чайченко В. Ф.) (затверджено Вченою радою УДУ імені Михайла Драгоманова 30 жовтня 2025 р., протокол № 4). 8 с.

6. Стандарт вищої освіти України. Другий (магістерський) рівень вищої освіти. Ступінь – магістр. Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність – 013 Початкова освіта. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.2024 № 480. [Електронний ресурс]. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/08.04.2024/013.Pochatkova.osvita-mahistr-480.vid%20 08.04.2024.pdf

REFERENCES:

1. Derzhavnyy standart pochatkovoyi osvity. (2025). (Zatverdzheno postanovoyu Kabinetu Ministriv Ukrayiny № 1810 vid 26.12.2025). Retrieved from: http://www.mon.gov.ua [in Ukrainian].

2. Kontseptsiia «Nova ukrainska shkola». (2018). Retrieved from: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf [in Ukrainian].

3. Kontseptsiya rozvytku pedahohichnoyi osvity (2018). (Nakaz MON Ukrayiny № 776 vid 1.06. 2018). Retrieved from: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti [in Ukrainian].

4. Osvitno-profesiina prohrama «Pochatkova osvita» druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu A3 «Pochatkova osvita» haluzi znan A «Osvita» (2025) / Ukl. : Matviienko O. V., Kokhanko O. H., Sebalo L. I., Lozenko A. P., Hubarieva D. V. Kyiv : UDU imeni Mykhaila Drahomanova Retrieved from: https://surl.li/qknoms [in Ukrainian].

5. Prohrama navchalnoi dystsypliny «Innovatsiini tekhnolohii navchannia osvitnikh haluzei u pochatkovii shkoli» druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity osvitnoi prohrama «Pochatkova osvita» haluzi znan A «Osvita» spetsialnosti A3 «Pochatkova osvita» (2025). Zatverdzheno Vchenoiu radoiu UDU imeni Mykhaila Drahomanova 30 zhovtnia 2025 r., protokol 4 [in Ukrainian].

6. Standart vyshchoi osvity Ukrainy. (2024). Druhyi (mahisterskyi) riven vyshchoi osvity. Stupin – mahistr. Haluz znan – 01 Osvita/Pedahohika. Spetsialnist – 013 Pochatkova osvita. (Zatverdzheno ta vvedeno v diiu nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 08.04.2024 № 480). Retrieved from: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/08.04.2024/013.Pochatkova.osvita-mahistr-480.vid%20 08.04.2024.pdf [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 17.02.2026
Прийнято до друку: 19.03.2026
Опубліковано: 25.04.2026

CC BY-NC-SA 4.0
Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)